

ΠΜΣ- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΡΟΝΙΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΙΣ:

Α. ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Β. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΗΤΗ

Γ. ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄

Τίτλος μαθήματος	Μέθοδοι Έρευνας και Στατιστικής στις Επιστήμες Υγείας	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Α	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική, Επιστήμες Υγείας, Στατιστική, Βιοστατιστική, Μεθοδολογία Έρευνας, Επιδημιολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση, εργαστηριακές ασκήσεις	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι ο φοιτητής να κατανοήσει τις μεθόδους της έρευνας, και να αναπτύξει δεξιότητες απαραίτητες για την αποτίμηση των δημοσιευμένων ερευνών και μέσα για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για τον σχεδιασμό, την προετοιμασία και την εκπόνηση μικρής κλίμακας ερευνητικών εργασιών, τη συγγραφή επιστημονικών δημοσιεύσεων και διπλωματικών εργασιών. Επίσης σκοπός του μαθήματος είναι ο φοιτητής α) να κατανοήσει τις βασικές αρχές μελέτης των παραγόντων που διαμορφώνουν την κατανομή ενός νοσήματος και συχνά την αιτιολογική σχέση, (β) να εφαρμόζει τις κατάλληλες στατιστικές μεθόδους, (γ) να αντιληφθεί τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων στατιστικών μεθόδων και (δ) να κρίνει τη μεθοδολογία, τη στατιστική ανάλυση και τα αποτελέσματα των άρθρων στις επιστήμες υγείας.</p>	
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές α) να αξιολογούν και να συζητούν με κριτικό τρόπο τα διαφορετικά είδη μελετών, β) να αξιολογούν την αξιοπιστία και την εγκυρότητα τόσο των ποσοτικών αλλά και των ποιοτικών μεθόδων έρευνας, γ) να κατανοούν και να ερμηνεύουν εις βάθος τα ερευνητικά αποτελέσματα των μελετών και τον τρόπο παρουσίασής τους, δ) να διατυπώνουν ερευνητικά ερωτήματα και να προχωρούν στο σχεδιασμό μελετών με στόχο να απαντήσουν σε αυτά, ε) να εφαρμόζουν τις κατάλληλες στατιστικές μεθόδους για την ανάλυση των δεδομένων που προκύπτουν από τις επιδημιολογικές μελέτες, (στ) να αναλύουν τα δεδομένα των μελετών με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS (ζ) Να ερμηνεύουν τα στατιστικά ευρήματα και η) να συγγράφουν τη στατιστική ανάλυση και τα αποτελέσματα των ερευνητικών άρθρων.</p>	
<p>Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Από την παρατήρηση στη διαμόρφωση του ερευνητικού ερωτήματος, Αρχές και τύποι έρευνας (συγχρονικές, προοπτικές, ασθενών μαρτύρων κ.λπ.) ▪ Εισαγωγή στις μεθόδους ποιοτικής έρευνας και ποσοτικής έρευνας ▪ Εισαγωγή στην Έρευνα-(Διαχωρισμός ποιοτικής, ποσοτικής, τριγωνοποίηση, η χρήση των θεωρητικών πλαισίων στην έρευνα, Ανάπτυξη ερευνητικών ερωτημάτων/υποθέσεων) ▪ Σχεδιασμός ερωτηματολογίου- μετάφραση, πολιτισμική προσαρμογή και στάθμιση ερωτηματολογίου ▪ Συλλογή δεδομένων-Μεθοδολογία για την πραγματοποίηση συνεντεύξεων ▪ Κριτική αποτίμηση επιστημονικής εργασίας ▪ Σχεδιασμός και συγγραφή ερευνητικού πρωτοκόλλου, ▪ Αρχές συγγραφής επιστημονικής εργασίας, Αρχές συγγραφής διπλωματικής εργασίας ▪ Συνοπτική παρουσίαση της ερευνητικής διαδικασίας. ▪ Ανασκόπηση της Ερευνητικής βιβλιογραφίας. (Τεχνικές αναζήτησης βιβλιογραφίας. Κριτική ανάλυση βιβλιογραφίας) ▪ Σχεδιασμός έρευνας- Σχέδια έρευνας (ποσοτική έρευνα), Περιγραφικό/ Συγχρονικό/ Διερευνητικό Συγκριτικό, κ.λπ. 	

- Τρόποι Συλλογής Δεδομένων-(Δειγματοληψία, εργαλεία μέτρησης, Τεχνικές ελέγχου εξωτερικών και εσωτερικών παραγόντων, εσωτερική εγκυρότητα και αξιοπιστία, κ.λπ.)
- Εισαγωγή στην Βιοστατιστική. Βασικές έννοιες και χρησιμότητα. Δεδομένα και μεταβλητές
- Μέτρα θέσης (μέσος, διάμεσος, επικρατούσα τιμή). Μέτρα διασποράς (εύρος, ενδοτεταρτημοριακό εύρος, διασπορά, τυπική απόκλιση, συντελεστής μεταβλητότητας)
- Πιθανότητες. Θεωρητικές κατανομές πιθανότητας (διωνυμική κατανομή, κατανομή Poisson, κανονική κατανομή)
- Θεωρίες δειγματοληψίας. Έλεγχοι των υποθέσεων. Τυχαίο σφάλμα. Τιμές p .
- Πίνακες και γραφήματα. Διαστήματα εμπιστοσύνης. Διμεταβλητή ανάλυση
- Έλεγχος χ^2 , έλεγχος t , συντελεστές συσχέτισης, ανάλυση διασποράς, έλεγχος Mann-Whitney, έλεγχος Kruskal-Wallis
- Τυχαίο και συστηματικό σφάλμα, Έλεγχοι των υποθέσεων
- Τιμές p , Διαστήματα εμπιστοσύνης, Δημιουργία βάσεων δεδομένων, «Καθαρισμός» των βάσεων δεδομένων
- Διμεταβλητή ανάλυση, Έλεγχος χ^2 , Έλεγχος του McNemar,
- Έλεγχος t για ανεξάρτητα «δείγματα»
- Ανάλυση διασποράς μιας κατεύθυνσης
- Έλεγχος t για «δείγματα» ανά ζεύγη
- Ανάλυση διασποράς για επαναλαμβανόμενες μετρήσεις
- Έλεγχος των Mann-Whitney, Έλεγχος των Kruskal-Wallis
- Έλεγχος προσημασμένης διάταξης του Wilcoxon
- Έλεγχος του Friedman, Συντελεστές συσχέτισης
- Πολυμεταβλητή ανάλυση, Γραμμική παλινδρόμηση, Λογιστική παλινδρόμηση
- Εφαρμογές με το IBM SPSS
- Εισαγωγή στην Επιδημιολογία- Κλάδοι επιδημιολογίας
- Αξιολόγηση προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων
- Έννοιες αιτίας και αιτιότητας στην Επιδημιολογία
- Διάγνωση (Ακρίβεια & ευαισθησία, ειδικότητα διαγνωστικής εξέτασης, ROC ανάλυση)
- Μέτρα συχνότητας της νόσου (επίπτωση, επιπολασμός, αδροί και ειδικοί δείκτες θνησιμότητας, νοσηρότητας)
- Κίνδυνος και λόγος πιθανοφάνειας- Risk and Odds Ratio (παράγοντες κινδύνου, χρήση των μελετών κινδύνου στην κλινική πράξη)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ahlbom Anders, Norell Staffan, Εισαγωγή στη σύγχρονη Επιδημιολογία, 2002, ISBN: 960-7081-15-3, Εκδότης: Κ. & Ν. ΛΙΤΣΑΣ Ο.Ε
- Aschengrau A., Επιδημιολογία, 2011, Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- Bonita R., Beaglehole R., Kjellstrom Tord, Βασική Επιδημιολογία, 2009, ISBN: 9789603998136, Εκδ.: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- Chan YH. Biostatistics 101: Data presentation. Singapore Med J 2003, 44:280-285.
- Chan YH. Biostatistics 102: Quantitative data-Parametric and non parametric tests. Singapore Med J 2003, 44:391-396.

- Chan YH. Biostatistics 103: Qualitative data-Tests of independence. Singapore Med J 2003, 44:498-503.
- Chan YH. Biostatistics 104: Correlational analysis. Singapore Med J 2003, 44:614-619.
- Chan YH. Biostatistics 201: Linear regression analysis. Singapore Med J 2004, 45:55-59.
- Chan YH. Biostatistics 202: Logistic regression analysis. Singapore Med J 2004, 45:149-153.
- Greasley P. Quantitative data analysis using SPSS. Open University Press, New York, 2008.
- Griffith A. SPSS for dummies. Wiley Publishing Inc, Indianapolis, 2007.
- Hosmer D, Lemeshow S. Applied logistic regression. 2nd ed. John Willey & Sons, New Jersey, 2000.
- IBM Corp. Released 2012. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 21.0. Armonk, NY: IBM Corp.
- Kim M, Mallory C. Statistics for Evidence-Based Practice in Nursing. Jones and Bartlett Learning, Illinois, 2014.
- Rose Marie Nieswiadomy, Νοσηλευτική Έρευνα - Βασικές Αρχές, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2012
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Εγχειρίδιο επιδημιολογίας. Εκδ.ΒΗΤΑ, Αθήνα 2010
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Η έννοια του αποδοτέου κλάσματος στην εφαρμοσμένη ιατρική έρευνα. Αρχ. Ελλ. Ιατρ. 2005, 22:157-169.
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Η έννοια του αποδοτέου κλάσματος στην εφαρμοσμένη ιατρική έρευνα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2005, 22:157-169.
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Κλινική και επιδημιολογική έρευνα. Εκδόσεις ΒΗΤΑ, Αθήνα, 2012.
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Κλινικοί πίνακες επιβίωσης. Αρχ Ελλ Ιατρ 2006, 23:393-403.
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Συστηματικά σφάλματα στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2007, 24:373-388.
- Γαλάνης Π. Α., Σπάρος Α. Δ., Εγχειρίδιο επιδημιολογίας, 2010, ISBN: 978-960-452-090-9, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ
- Γαλάνης Π. Αναγκαίος αριθμός πασχόντων στις τυχαιοποιημένες κλινικές δοκιμές. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:544-557.
- Γαλάνης Π. Αναζητώντας τις επιστημονικές ενδείξεις στο διαδίκτυο. Νοσηλευτική 2013, 52:13-24.
- Γαλάνης Π. Αποχαιρετώντας τις τιμές p και καλωσορίζοντας τα διαστήματα εμπιστοσύνης στην ανάλυση δεδομένων. Νοσηλευτική 2010, 49:11-25.
- Γαλάνης Π. Αποχαιρετώντας τις τιμές p και καλωσορίζοντας τα διαστήματα εμπιστοσύνης στην ανάλυση δεδομένων. Νοσηλευτική 2010, 49:11-25.
- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές αναζήτησης βιβλιογραφίας στο PubMed. Νοσηλευτική 2013, 52:25-34.
- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές συγγραφής και δημοσίευσης ερευνητικών άρθρων στις επιστήμες υγείας. Broken Hill Publishers LTD & Πασχαλίδης ΑΕ, Λευκωσία, 2015.
- Γαλάνης Π. Διαχείριση μεταβλητών και δεδομένων στις επιδημιολογικές μελέτες. Νοσηλευτική 2011, 50:132-146.
- Γαλάνης Π. Διαχείριση μεταβλητών και δεδομένων στις επιδημιολογικές μελέτες. Νοσηλευτική 2011, 50:132-146.

- Γαλάνης Π. Εγκυρότητα και αξιοπιστία των ερωτηματολογίων στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:97-110.
- Γαλάνης Π. Εφαρμογές της στατιστικής στα ερευνητικά άρθρα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:491-498.
- Γαλάνης Π. Η λανθασμένη εφαρμογή των τιμών p και του ελέγχου των υποθέσεων στη βιοϊατρική έρευνα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2010, 27:691-707.
- Γαλάνης Π. Κλινικές δοκιμές. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:489-507.
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία ανάλυσης δεδομένων στις επιστήμες υγείας. Εφαρμογές με το IBM SPSS Statistics. Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2015
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία δειγματοληψίας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:632-637.
- Γαλάνης Π. Μελέτες «ασθενών-μαρτύρων». Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:240-257.
- Γαλάνης Π. Μελέτες κοόρτης. Αρχ Ελλ Ιατρ 2011, 28:111-126.
- Γαλάνης Π. Μέτρα συχνότητας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2014, 31:735-747.
- Γαλάνης Π. Πολυμεταβλητή ανάλυση επιδημιολογικών δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:407-422.
- Γαλάνης Π. Στατιστικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:699-711.
- Γαλάνης Π. Χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ερωτηματολόγιο στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:744-755.
- Δαρβίρη Χριστίνα, Μεθοδολογία έρευνας στο χώρο της υγείας, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2009
- Παναγιωτάκος Δ., Μεθοδολογία της έρευνας & της ανάλυσης δεδομένων για τις επιστήμες υγείας, Εκδ. Μ. ΤΣΑΚΟΥΡΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε. Αθήνα 2011
- Παπαγεωργίου Ε. Βιοστατιστική και Εφαρμογές, Αθήνα 2016

Τίτλος μαθήματος	Παθοφυσιολογία του Ανθρώπινου Σώματος	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	A	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Φυσιολογία, Παθολογία, Παθοφυσιολογία, Ενδοκρινολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Υποβάθρου</i>	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι ο φοιτητής να κατανοήσει τους πολύπλοκους παθοφυσιολογικούς μηχανισμούς που είναι υπεύθυνοι για α) τις διαταραχές του ανοσολογικού συστήματος, την απάντηση σε ιστική βλάβη (φλεγμονή) και την παρουσία μικροβιακών λοιμώξεων, β) την καρκινογένεση και την κινητική των καρκινικών κυττάρων γ) τις διαταραχές του αιμοποιητικού συστήματος (ερυθρών, πολυμορφοπύρηνων, αιμοπεταλίων, μηχανισμών πήξης) δ) τις διαταραχές του καρδιαγγειακού συστήματος, ε) τις διαταραχές νεφρικής λειτουργίας, οξεοβασικής ισορροπίας και την πρόκληση αρτηριακής υπέρτασης, στ) τις διαταραχές του αναπνευστικού και γαστρεντερικού συστήματος και ζ) τις διαταραχές των ενδοκρινών αδένων η) την παθοφυσιολογία του σακχαρώδη Διαβήτη.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν σε βάθος γνώση στα προαναφερόμενα γνωστικά πεδία, την οποία θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν κατά την αξιολόγηση των ασθενών, καθώς και κατά την εφαρμογή εξατομικευμένης φροντίδας.</p>		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		

1. Παθοφυσιολογία του ανοσολογικού συστήματος. Αντιγόνα, αντισώματα, συμπλήρωμα, ανοσολογικοί μηχανισμοί, ανοσοανεπάρκειες
2. Παθοφυσιολογία ιστικής βλάβης. Αγγειακά συμβάματα (αλλαγές στη ροή, διαπερατότητα), φλεγμονή, πυρετός, πρωτεΐνες οξείας φάσης.
3. Παθοφυσιολογία μικροβιακών λοιμώξεων. Προέλευση μικροβίων, τρόποι μετάδοσης, πολλαπλασιασμός, αντοχή, φλεγμονώδης αντίδραση
4. Παθοφυσιολογία του καρκίνου. Καρκινογένεση, αιτιολογικοί παράγοντες, κινητική του καρκινικού κυττάρου, ανοσολογία των όγκων
5. Παθοφυσιολογία αιμοποιητικού συστήματος. Διαταραχές ερυθρών, πολυμορφοπύρηνων, αιμοπεταλίων, παραγόντων πήξης.
6. Παθοφυσιολογία κυκλοφορικού συστήματος. Κυκλοφορία, λειτουργίες μυοκαρδίου, καρδιακή ανεπάρκεια, ΗΚΓ, αρρυθμίες, ισχαιμία, περικαρδίτιδα, βαλβιδοπάθειες, υπέρταση, καταπληξία.
7. Παθοφυσιολογία νεφρικών νόσων, υπέρτασης και ηλεκτρολυτικών διαταραχών. Νεφρική βλάβη, νεφρική ανεπάρκεια, ηλεκτρολυτικές διαταραχές.
8. Παθοφυσιολογία αναπνευστικού συστήματος. Λειτουργικές δοκιμασίες, παθοφυσιολογία αναπνευστικών παθήσεων, αναπνευστική ανεπάρκεια.
9. Παθοφυσιολογία γαστρεντερικού συστήματος. Ήπαρ, φυσιολογία και παθοφυσιολογία, παθήσεις. Χοληφόρα, εντεροηπατική κυκλοφορία χολικών οξέων, λειτουργία χοληδόχου, παθογένεια χολολίθων. Πάγκρεας, εκκριτική λειτουργία, διαγνωστική προσέγγιση, παγκρεατίτιδες. Παθήσεις οισοφάγου (διαταραχές κινητικότητας), παθήσεις στομάχου (γαστρίτιδα, πεπτικό έλκος, γαστρίνωμα), παθήσεις λεπτού και παχέος εντέρου (διαταραχές πέψης, σύνδρομο ευερέθιστου εντέρου, εκκολπωματική νόσος, megacolon, φλεγμονώδεις παθήσεις).
10. Παθοφυσιολογία του ενδοκρινικού συστήματος. Νευροενδοκρινολογία, διαταραχές μυελώδους και φλοιώδους μοίρας των επινεφριδίων, διαταραχές του θυρεοειδή αδένου, σακχαρώδης διαβήτης.
11. Παθοφυσιολογία νοσημάτων νευρικού συστήματος
12. Παθοφυσιολογία μυοσκελετικού συστήματος

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bickley S.L. Bates' Οδηγός για Κλινική Εξέταση, Εκδ. Λίτσας, Αθήνα 2014
- Damjanov I. Παθοφυσιολογία, Εκδ. Παρισιάνου, Αθήνα 2009
- Guyton A., Hall J. Φυσιολογία του ανθρώπου και μηχανισμοί των νόσων, Εκδ. Παρισιάνου, Αθήνα 2001
- Hart N.M., Loeffler G.A. Παθοφυσιολογία Νόσων, Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2013
- Nair M., Peate I. Παθοφυσιολογία, Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2010
- Silbernagl S., Lang F. Εικονογραφημένο Εγχειρίδιο Παθοφυσιολογίας, Εκδ. Σιώκη, Αθήνα 2002.
- Σιχλετίδης Λ. Πνευμονολογία, Εκδ. UNIVERSITY STUDIO PRESS Θεσ/νίκη 2009

Τίτλος μαθήματος	Ειδικά Κλινικά Νοσηλευτικά Θέματα	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Α	
Γνωστικά Αντικείμενο Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	--	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να είναι σε θέση να α) αναπτύξουν θεωρητικές δεξιότητες για την ολιστική και εξατομικευμένη νοσηλευτική προσέγγιση των ατόμων/οικογενειών σε διάφορες καταστάσεις υγείας/αρρώστιας, β) αναπτύξουν κριτική σκέψη για την αντιμετώπιση κλινικών προβλημάτων και τη συνεχή παρακολούθηση ζωτικών παραμέτρων και αιμοδυναμικών δεδομένων και γ) να εφαρμόζουν τις αναγκαίες διαδικασίες, ερμηνεύουν και τεκμηριώνουν τις νοσηλευτικές πράξεις.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να προάγουν τις γνώσεις τους, ώστε να ανταποκριθούν με επιτυχία στις απαιτήσεις της σύγχρονης Νοσηλευτικής επιστήμης και την κριτική ανάλυση θεμάτων, αντιμετωπίζοντας τα προβλήματα και τις ανάγκες ασθενών/ατόμων με χρόνια νόσημα και των οικογενειών τους σε όλες τις δομές φροντίδας.</p>		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		

1. Θεμελιώδεις Αρχές της Νοσηλευτικής Πρακτικής, Δομές άσκησης της Νοσηλευτικής για τη συνέχεια της φροντίδας, ανθρώπινες ανάγκες, κουλτούρα, διαπολιτισμικότητα, ηθικά θέματα.
2. Ικανοποίηση βασικών ψυχοκοινωνικών αναγκών του ατόμου: εικόνα εαυτού, αυτοεκτίμηση, στρες και προσαρμογή, απώλεια, θρήνος και διεργασία θανάτου, πνευματικότητα, σεξουαλικότητα.
3. Προαγωγή σωματικής υγείας: υγιεινή, ακεραιότητα δέρματος, δραστηριότητα, ύπνος και ανάπαυση, διατροφή, ούρηση, αφόδευση, οξυγόνωση, ισορροπία υγρών και ηλεκτρολυτών και οξεοβασική ισορροπία.
4. Αντιμετώπιση κλινικών συμπτωμάτων (δύσπνοια, πυρετός, αρτηριακή υπέρταση, οίδημα).
5. Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών με λοίμωξη
6. Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών με οξύ και χρόνια πόνο
7. Η νοσηλευτική συνέντευξη και η φυσική εκτίμηση των ασθενών.
8. Συστήματα Φροντίδας. Νοσηλευτικές θεωρίες, Νοσηλευτική Διεργασία και Νοσηλευτικές δεξιότητες: αξιολόγηση, διάγνωση, σχεδιασμός, εφαρμογή, εκτίμηση. Τεκμηρίωση και αναφορά νοσηλευτικών προβλημάτων, νοσηλευτικές ευθύνες.
9. Οικογένεια και χρόνια ασθένεια-αναπηρία
10. Αναστοχαστική γνωσιακή διεργασία
11. Η νοσηλευτική έρευνα στην κλινική πρακτική. Νοσηλευτική βασισμένη σε ενδείξεις, ανάπτυξη κλινικών κατευθυντήριων οδηγιών και πρωτοκόλλων

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Alligood M. Νοσηλευτικές θεωρίες. Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα, 2015
- DiCenso A., Guyatt G., Ciliska D. Νοσηλευτική βασισμένη σε ενδείξεις. Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2015
- Doenges Merilynn E., Moorhouse Mary Frances, Murr Alice C. Οδηγός
- Lemone, Burke, Bauldoff. Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική Κριτική Σκέψη κατά τη Φροντίδα του Ασθενούς. Εκδ. Λαγός 2013.
- M. McEwen, E.M. Wills. Νοσηλευτικές θεωρίες. Εκδ. Βήτα, Αθήνα 2012
- Smith F. Sandra F., Duell J. Donna. Κλινικές Νοσηλευτικές Διαδικασίες. Εκδ. ΠΑΡΙΚΟΥ & ΣΙΑ ΕΠΕ, Αθήνα 2016.
- ανάπτυξης σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2009.
- Ζαμπέλας Α. Κλινική διαιτολογία και διατροφή με στοιχεία παθολογίας. Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2007
- Πολυσυγγραφικό (Γκοβίνα Ο., Θεοδοσοπούλου Ε., Καλοκαιρινού Α κ.ά.). Εισαγωγή στη Νοσηλευτική Επιστήμη και τη Φροντίδα Υγείας. Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2014
- Σταυροπούλου Α. Εισαγωγή στη διασφάλιση ποιότητας στη Νοσηλευτική. Εκδ. Λαγός, Αθήνα 2013
- Φραγκιαδάκη Ε. Κεντρικοί φλεβικοί καθετήρες, λοιμώξεις και μέτρα πρόληψης. Εκδ. Παντοπούλου, Αθήνα 2012.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ- ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 1:

ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Τίτλος μαθήματος	Βιολογία και Παθοφυσιολογία του Καρκίνου	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	4	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Βιολογία, Κλινική Ογκολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	-	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή	-	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εξειδίκευσης	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάλυση των βιολογικών μηχανισμών που λαμβάνουν χώρα στην ογκογένεση και ειδικότερα η εμβάθυνση στις κυτταρικές αλλαγές που επιφέρει η νόσος του καρκίνου και η κατανόηση των τρόπων δράσης των αντινεοπλασματικών θεραπευτικών προσεγγίσεων.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση της μοριακής βιολογίας, βιοχημείας και κυτταρικής βιολογίας-ιστολογίας για τη κατανόηση των παραγόντων και των μηχανισμών, οι οποίοι εμπλέκονται στην καρκινογένεση στον άνθρωπο.</p>		

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

1. Φυσιολογική κυτταρική βιολογία. Κυτταρικός κύκλος, DNA, RNA, πρωτεΐνες, ρύθμιση κυτταρικού κύκλου
2. Περιβαλλοντικοί παράγοντες και καρκίνος
3. Κυτταρογενετική-Γονίδια καρκίνου
4. Ο ρόλος των ογκογονιδίων και ογκοκατασταλτικών γονιδίων στον καρκίνο του ανθρώπου
5. Γονίδιο p^{53} και συστήματα επιδιόρθωσης DNA
6. Τελομεράση και καρκινογένεση
7. Διαδικασία ανάπτυξης του καρκίνου
8. Μοριακή γενετική του καρκίνου
9. Μοριακά αντικαρκινικά φάρμακα
10. Βιολογία μετάστασης

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

1. Κιτράκη Ε., Τρούγκος Κ. (2006). Βιολογία του καρκίνου. Εκδόσεις Πασχαλίδη
2. Pecorino L. (2012). Molecular Biology of Cancer: Mechanisms, Targets, and Therapeutics. Third Edition, Oxford University Press.
3. Weinberg R.A. (2014). The Biology of Cancer. Second edition, Garland Science

Τίτλος μαθήματος	Θεραπεία και Ογκολογική Νοσηλευτική Φροντίδα	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Κλινική Ογκολογία, Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις-σενάρια	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξης γνώσεων (κλινική Ογκολογία)</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, ώστε οι νοσηλευτές να γνωρίζουν όλες τις θεραπευτικές επιλογές και να καταστούν ειδικοί στην παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας στους ασθενείς που βιώνουν μια χρόνια και απειλητική νόσο όπως είναι ο καρκίνος, χορηγώντας με ασφάλεια τις κατάλληλες αντινεοπλασματικές θεραπείες. Επίσης σκοπός του μαθήματος είναι η ανίχνευση, αξιολόγηση και θεραπευτική προσέγγιση των προβλημάτων που δημιουργεί η ίδια η νόσος του καρκίνου, αλλά και οι θεραπευτικές προσεγγίσεις, τόσο στον ασθενή, όσο και στην οικογένειά του.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι νοσηλευτές να κατανοούν τη σημασία των προληπτικών προγραμμάτων, τα βασικά σημεία θεραπευτικής του καρκίνου, τη συμπεριφορά των κακοήθων νοσημάτων, τους στόχους των θεραπευτικών επιλογών, την ασφαλή χορήγηση φαρμάκων και άλλων θεραπειών, ώστε να συμμετέχουν αποτελεσματικά στην ομάδα</p>		

φροντίδας ασθενών με διαφορετικούς τύπους καρκίνου και να εφαρμόζουν δεξιότητες για την αξιολόγηση και φροντίδα ασθενών.

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

1. Προληπτικά προγράμματα στην ογκολογία
2. Διάγνωση του καρκίνου
3. Γυναικολογικός καρκίνος, καρκίνος μαστού
4. Καρκίνος πνεύμονα, γαστρεντερικού, ουροποιητικού συστήματος
5. Καρκίνος δέρματος, κεφαλής και τραχήλου, ενδοκρινών αδένων, δέρματος, σαρκώματα
6. Κληρονομικά καρκινικά σύνδρομα
7. Αιματολογικά νοσήματα
8. Χειρουργική θεραπεία κακοήθων νεοπλασιών. Αποκατάσταση μετά από ακρωτηριασμούς
9. Ακτινοθεραπευτική ογκολογία
10. Αρχές χημειοθεραπείας. Αντινεοπλασματικά φάρμακα, μηχανισμοί δράσης, ταξινόμηση, τοξικότητα
11. Ανοσοθεραπεία, βιολογικές θεραπείες στην ογκολογία, στοχευτικοί, ορμονικοί παράγοντες
12. Μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων
13. Ιστορία και φιλοσοφία της ογκολογικής νοσηλευτικής
14. Το κοινωνικό πλαίσιο και το νόημα του καρκίνου
15. Διεπιστημονική προσέγγιση ασθενών με καρκίνο- Η λειτουργία της ομάδας
16. Η Νοσηλευτική αξιολόγηση ασθενών με καρκίνο, εκτίμηση αναγκών
17. Χειρουργική αντιμετώπιση, ακρωτηριασμοί, αλλαγή σωματικού ειδώλου
18. Αρχές χημειοθεραπείας (προετοιμασία, ασφαλής χορήγηση, παρακολούθηση ασθενούς)
19. Βασικές αρχές ακτινοθεραπείας, νοσηλευτικοί ρόλοι
20. Ανοσοθεραπεία-Νοσηλευτικές προσεγγίσεις, νέοι ρόλοι
21. Θεραπεία υψηλής δόσης - μεταμόσχευση μυελού, φροντίδα ασθενούς οικογένειας
22. Επείγοντα ογκολογικά προβλήματα, μεταβολικές επείγουσες καταστάσεις, πρόληψη και αντιμετώπιση.
23. Ερευνητικές προτεραιότητες στην Ογκολογική Νοσηλευτική

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

1. Casciato D. (2011). Κλινική Ογκολογία. Εκδόσεις Λίτσα, Αθήνα
2. Chabner B, Lynch T, Longo D. (2011). Εγχειρίδιο Ογκολογίας. Επιμέλεια ελληνικής Έκδοσης Δ. Μαυρουδής. Εκδόσεις Παρισιάνου, Αθήνα.
3. Corner J. Bailey C. Νοσηλευτική Ογκολογία Το πλαίσιο της φροντίδας. Επιμέλεια: Ε. Πατηράκη. Εκδόσεις Πασχαλίδη, Αθήνα 2006.
4. Kearney N, Richardson A. (2011). Νοσηλεύοντας ασθενείς με καρκίνο: Αρχές και Πρακτική. Επιμέλεια: Α. Χαραλάμπους, Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα
5. Lemone P, Burke K. Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική. Κριτική σκέψη κατά την φροντίδα του ασθενή. Εκδόσεις Λαγός, Αθήνα 2004.
6. Miaskowski, C., & Miaskowski, C. (1997). Oncology nursing: An essential guide for patient care (No. Sirsi) i9780721660417).

7. Newton, S., Hickey, M., & Jackowski, J. (2008). *Mosby's Oncology Nursing Advisor E-Book*. Elsevier Health Sciences.
8. Φουντζήλας Γ, Μπαρμπούνης Β. (2006). *Βασικές Αρχές Θεραπείας του καρκίνου*. 2^η έκδοση, University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Τίτλος μαθήματος	Ογκολογική Υποστηρικτική και Ανακουφιστική Φροντίδα	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Ογκολογική Νοσηλευτική, Ανακουφιστική Φροντίδα, Ψυχολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις-σενάρια φροντίδας	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξης γνώσεων (κλινική Ογκολογία)</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης</i>	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η ανίχνευση, αξιολόγηση και θεραπευτική προσέγγιση των προβλημάτων που δημιουργεί η ίδια η νόσος του καρκίνου, αλλά και οι θεραπευτικές προσεγγίσεις, τόσο στον ασθενή, όσο και στην οικογένειά του, καθώς και η ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων στην παροχή ολοκληρωμένης υποστηρικτικής φροντίδας με την κάλυψη σωματικών, ψυχοκοινωνικών και πνευματικών αλλαγών σε όλο το φάσμα της νόσου, από τη διάγνωση μέχρι τη θεραπεία ή το θάνατο.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να καταστούν ειδικοί στην παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας στους ασθενείς που βιώνουν μια χρόνια και απειλητική νόσο όπως είναι ο καρκίνος, αντιμετωπίζοντας με επιτυχία τα συμπτώματά τους. Ειδικότερα, να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν την αποκτηθείσα γνώση στη φροντίδα ασθενών με ογκολογικά νοσήματα,</p>		

να εφαρμόζουν δεξιότητες για την αξιολόγηση και φροντίδα ασθενών και να παρέχουν υποστηρικτική και ανακουφιστική φροντίδα σε ασθενείς με χρόνια νοσήματα/οικογένειες μέσα από την κάλυψη σωματικών, ψυχοκοινωνικών και πνευματικών αναγκών.

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

1. Υποστηρικτική φροντίδα ασθενών με καρκίνο και των οικογενειών τους σε όλο το φάσμα της νόσου και της θεραπείας
2. Αντιμετώπιση συμπτωμάτων, όπως πόνος, ναυτία έμετος, κατάθλιψη, κόπωση, νευροτοξικότητα, διαταραχές εντέρου, δύσπνοια
3. Αντιμετώπιση ουδετεροπενίας και λοιμώξεων, αναιμίας, θρομβοπενίας και διαταραχών πηκτικότητας
4. Οικογένεια και καρκίνος
5. Ηθικοί προβληματισμοί κατά τη φροντίδα ασθενών με καρκίνο
6. Ποιότητα ζωής ασθενών με καρκίνο
7. Επιβίωση και καρκίνος
8. Βασικές αρχές, δομές, εξέλιξη και φιλοσοφία της ανακουφιστικής φροντίδας (Α.Φ.)
9. Η διεπιστημονική προσέγγιση ασθενών στην Α.Φ.
10. Θεραπευτικές προσεγγίσεις στην Α.Φ.
11. Αντιμετώπιση του πόνου στη φάση της Α.Φ.
12. Αξιολόγηση και αντιμετώπιση συμπτωμάτων της νόσου και της θεραπείας
13. Φροντίδα ασθενών με μεταστατικό καρκίνο και ειδικά προβλήματα (λεμφοίδημα, ασκήτης, καρκινικές εξελκώσεις, οστικές μεταστάσεις)
14. Αντιμετώπιση προβλημάτων διατροφής, πρόληψη καχεξίας
15. Ψυχολογικές ανάγκες ασθενών με προχωρημένο καρκίνο
16. Ενίσχυση της ελπίδας, θρησκευτικότητα και πνευματικότητα στο τελικό στάδιο
17. Απώλεια, θρήνος, πένθος
18. Θέματα ηθικής και έρευνας στην ανακουφιστική φροντίδα
19. Ο ρόλος των συμπληρωματικών θεραπειών στην προχωρημένη νόσο
20. Φροντίδα οικογένειας ασθενή με μεταστατικό καρκίνο

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Basch, E., Prestrud, A. A., Hesketh, P. J., Kris, M. G., Feyer, P. C., Somerfield, M. R., ... & Morrow, G. (2011). Antiemetics: American Society of Clinical Oncology clinical practice guideline update. *Journal of Clinical Oncology*, 29(31), 4189-4198.
- Bornen, T. (2011). Palliative Care Nursing. Current problems in cancer, 35(6), 351-356.
- Bower, J. E., Bak, K., Berger, A., Breitbart, W., Escalante, C. P., Ganz, P. A., ... & Ogaily, M. S. (2014). Screening, assessment, and management of fatigue in adult survivors of cancer: an American Society of Clinical oncology clinical practice guideline adaptation. *Journal of clinical oncology*, 32(17), 1840-1850.
- Corner J. Bailey C. Νοσηλευτική Ογκολογία Το πλαίσιο της φροντίδας. Επιμέλεια: Ε. Πατηράκη. Εκδόσεις Πασχαλίδη, Αθήνα 2006.

- Ferrell, B. R., & Coyle, N. (2006). *Palliative Nursing*. Oxford University Press, 19, 315.
- Given, B. (2002). Pain and fatigue management: results of a nursing randomized clinical trial.
- Kearney N, Richardson A. (2011). Νοσηλεύοντας ασθενείς με καρκίνο: Αρχές και Πρακτική. Επιμέλεια: Α. Χαραλάμπους, Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα
- Kihghorn S, Gamlin R. Ανακουφιστική Νοσηλευτική. Εξασφαλίζοντας ελπίδα και ποιότητα ζωής. Επιμέλεια: Ε. Θεοδοσοπούλου. Εκδόσεις BHTA, Αθήνα 2004.
- Kissane, D. W., & Bloch, S. (2002). *Family focused grief therapy: A model of family-centered care during palliative care and bereavement*. Open University Press.
- Landier, W., & Alice, M. T. (2010). Use of complementary and alternative medical interventions for the management of procedure-related pain, anxiety, and distress in pediatric oncology: an integrative review. *Journal of pediatric nursing*, 25(6), 566-579.
- Lemone P, Burke K. Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική. Κριτική σκέψη κατά την φροντίδα του ασθενή. Εκδόσεις Λαγός, Αθήνα 2004.
- Miaskowski, C., & Miaskowski, C. (1997). *Oncology nursing: An essential guide for patient care* (No. Sirsi) i9780721660417).
- Newton, S., Hickey, M., & Jackowski, J. (2008). *Mosby's Oncology Nursing Advisor E-Book*. Elsevier Health Sciences.
- Perrin, K. O. (2011). *Palliative Care Nursing*. Jones & Bartlett Publishers.
- Polovich, M., Whitford, J., & Olsen, M. (2008). *Chemotherapy and biotherapy guidelines and recommendations for practice*. Oncology Nursing Society.
- Swanson, J., & Koch, L. (2010, January). The role of the oncology nurse navigator in distress management of adult inpatients with cancer: a retrospective study. In *Oncology Nursing Forum* (Vol. 37, No. 1).
- Μυστακίδου Κ. Ολιστική Αγωγή Ασθενών με χρόνιες και Καταληκτικές Παθήσεις. Εκδόσεις: Μονάδα Ανακούφισης Πόνου & Παρηγορητικής Αγωγής «Τζένη Καρέζη» Εργαστηρίου Ακτινολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα 2005.
- Φουντζήλας Γ, Μπαρμπούνης Β. (2006). Βασικές Αρχές Θεραπείας του καρκίνου. 2^η έκδοση, Universtity Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ- ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 2:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΗΤΗ

Τίτλος μαθήματος	Σακχαρώδης Διαβήτης – Θεραπευτικές Προσεγγίσεις	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	4	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Ενδοκρινολογία, Παθολογία, Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>Διδασκαλία δια ζώσης</i>	-	10
<i>Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή</i>	-	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εξειδίκευσης</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Γραπτή εξέταση</i>	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	<i>Ελληνικά</i>	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	<i>Ναι στα Αγγλικά</i>	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές είναι να κατανοήσουν α) την παθογένεια και παθοφυσιολογία του Σακχαρώδη Διαβήτη β) την κλινική εικόνα, τη θεραπεία, την πορεία, την πρόγνωση και γ) τις επιπλοκές της νόσου.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν τις εξειδικευμένες γνώσεις ώστε α) να μπορούν να εκτιμούν και να αξιολογούν τα προβλήματα και τις ανάγκες των διαβητικών ασθενών β) να είναι ικανοί να ευαισθητοποιήσουν το κοινωνικό σύνολο στην πρόληψη του Σακχαρώδη Διαβήτη και των επιπλοκών του.</p>		

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

1. Επιδημιολογία Σακχαρώδη Διαβήτη
2. Ταξινόμηση- μορφές Σακχαρώδη Διαβήτη
3. Φυσιολογική ορμονική ρύθμιση της γλυκόζης
4. Παθοφυσιολογία του Σακχαρώδη Διαβήτη
5. Αιτιολογία-Παθογένεια Διαβήτη τύπου 1 και τύπου 2
6. Διάγνωση - Κλινική εικόνα του Σακχαρώδη Διαβήτη
7. Θεραπευτική αγωγή του Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 1
8. Θεραπευτική αγωγή του Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 2
9. Αντλίες Ινσουλίνης
10. Επιπλοκές του Σακχαρώδη Διαβήτη
11. Υπογλυκαιμία
12. Υπεργλυκαιμία, Διαβητική κετοξέωση, Διαβητικό Κώμα
13. Διαβήτης και εγκυμοσύνη
14. Διαβήτης στα παιδιά
15. Διαβήτης και παχυσαρκία
16. Μεταβολικό σύνδρομο
17. Υπογονιμότητα και διαβήτης

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Blumer, Ian, Eran Hadar, David R. Hadden, Lois Jovanovič, Jorge H. Mestman, M. Hassan Murad, and Yariv Yogevev. 2013. "Diabetes and Pregnancy: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline." *The Journal of Clinical Endocrinology & Metabolism* 98 (11): 4227–49.
- American Diabetes Association. 2018. "Standards of Medical Care in Diabetes-2018." *Diabetes Care* 41 (Suppl 1): S1–153.
- Buse John, Polonsky Kenneth and Burant Charles. 2011. "Disorders of Carbohydrate and Metabolism." In *Williams Textbook of Endocrinology*, edited by S Melmed, K Polonsky, P Larsen, and H Kroneneberg, 12th ed., 1371–1577. Philadelphia: Saunders.
- Μούσλεχ Τ., Ευστρατίου Ε. *Ινσουλινοθεραπεία & μεσογειακή διατροφή στην καθημερινή πράξη*, εκδ. Βαρθολομαίος-Γράμμα, Θεσσαλονίκη 2008
- Καζάκος Κ. *Σακχαρώδης Διαβήτης Σύγχρονες Απόψεις*, εκδ. Πασχαλίδης, Αθήνα 2016
- Κατσιλάμπρος Ν. *Ο διαβήτης στην κλινική πράξη* Εκδ. Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας, Αθήνα 2005
- Μελιδώνης Α., *Σακχαρώδης διαβήτης* Εκδ. Παρισιάνος, Αθήνα 2011
- Καραμήτσος ΔΘ. *Διαβητολογία: Θεωρία και πρακτική στην αντιμετώπιση του σακχαρώδη διαβήτη*. 2η έκδ. Ιατρικές Εκδόσεις Σιώκης, Αθήνα 2009
- Τούντας ΧΔ. *Σακχαρώδης διαβήτης: Θεωρία-πράξη*, έκδ. ιδιωτική, Αθήνα, 2003
- Fraim ΚΝ., *Μεταβολική ρύθμιση: Μια προοπτική για τον άνθρωπο*, εκδ. Παρισιάνος 2014
- Βογιατζόγλου Δ., *Το Διαβητικό Πόδι*, εκδ. Παρισιάνος, Αθήνα 2008

- Ράμμος Α., Εισαγωγή στις νεότερες θεραπείες του Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου Ι. Αθήνα 2010
- Wass J., Owen K., Oxford Handbook of Endocrinology and Diabetes 3d, Oxford University Press, UK 2014
- Greenspan F., Gardner D. Βασική & Κλινική Ενδοκρινολογία Τόμος Ι, εκδ. BROKEN HILL, Αθήνα 2010
- Nathan D., Delahanty L. Οδηγός Υγείας Harvard "Διαβήτης", εκδ. BROKEN HIL, Αθήνα 2009
- Bergenstal RM, Klonoff DC, Garg SK. E t al. Threshold-based insulin-pump interruption for reduction of hypoglycemia. N Engl J Med. June 22, 2013DOI: 10.1056 / NEJMoa1303576

Τίτλος μαθήματος	Διαχείριση και Εκπαίδευση Διαβήτη	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Ενδοκρινολογία, Νοσηλευτική, Παθολογία, Διαιτολογία, Ψυχολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις-σενάρια	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξης γνώσεων</i>	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές: α) να κατανοήσουν τη σημασία προηγμένης κλινικής πρακτικής στην πρόληψη, φροντίδα και αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη β) να κατανοήσουν τις αρχές μάθησης, στρατηγικές διδασκαλίας και ειδικές διδακτικές παρεμβάσεις, για τον σχεδιασμό και οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο, στο κλινικό χώρο, σε διαβητολογικά κέντρα και στην κοινότητα.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές α) να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να είναι ικανοί ως μέλη της διεπιστημονικής διαβητολογικής ομάδας, εφαρμόζοντας σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους και τεχνικές να φροντίζουν τα άτομα και τις οικογένειες που πάσχουν από Σακχαρώδη Διαβήτη, αλλά και να συμμετέχουν στην πρόληψη της νόσου β) να γίνουν εκπαιδευτές στον αυτοέλεγχο, αυτορρύθμιση και αυτοφροντίδα ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη καθώς και στην πρόληψη της νόσου.</p>		

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

1. Αξιολόγηση ασθενούς με Προ – διαβήτη και Σακχαρώδη Διαβήτη
2. Ινσουλινοθεραπεία
3. Σύγχρονες μέθοδοι χορήγησης ινσουλίνης (αντλίες, κ.α.)
4. Φαρμακευτική αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη
5. Διατροφική φροντίδα στην πρόληψη και αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη
6. Άσκηση και Σακχαρώδης Διαβήτης
7. Παχυσαρκία και Διαβήτης
8. Κύηση και γαλουχία
9. Παιδιά – Έφηβοι με Διαβήτη και Σχολείο
10. Διαβήτης και ειδικές καταστάσεις (ταξίδια, ιώσεις, εμμηνορυσία, κλπ)
11. Θεωρίες μάθησης
 - συμπεριφορικές,
 - γνωστικές,
 - ανθρωποκεντρικές
 - θεωρίες μάθησης του ενήλικα
12. Παραδοσιακές και σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας μάθησης
13. Διδασκαλία στο κλινικό χώρο
14. Διδασκαλία σε ομάδες (θεραπευτική εκπαίδευση)
15. Διδακτικές προσεγγίσεις με τη χρήση νέων τεχνολογιών. Ανοιχτή και εξ'αποστάσεως εκπαίδευση και αξιοποίηση σύγχρονων συστημάτων εκπαίδευσης στην πράξη
16. Εργαστηριακό μάθημα: επίδειξη τεχνικών ινσουλίνης, μέτρησης τριχοειδικού σακχάρου
17. Εργαστηριακό μάθημα: τοποθέτηση Free Style Libre, τοποθέτηση αντλίας

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Doenges Merilyn E., Moorhouse Mary Frances, Murr Alice C. Οδηγός ανάπτυξης σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, 2009, ISBN:9789603998228, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- Βλάχου Ε. Ο ρόλος του Νοσηλευτή στην Εκπαίδευση Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη. Νοσηλευτική 2017, 56(1): 18-23
- Βλάχου Ε. Ειδικός Νοσηλευτής Διαβήτη και εξατομικευμένη εκπαίδευση στο νοσοκομείο. Ελληνικό Περιοδικό Νοσηλευτικής Επιστήμης 2018, 11(1): 8-14
- Jean A.Proehl, Επείγουσες Νοσηλευτικές Διαδικασίες, 2012, ISBN: 978-960-7875-76-1, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- Lemone,Burke, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, 2006, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- Marianne Saunorus Baird, Janet Hicks Keen, Pamela L. Swearingen, Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ, 5^η έκδ. /2010, ISBN: 976-960-452-098-5, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ

- Cantillon P., Hutchinson L., Wood D. F., Ανωγειανάκης Γ. ABC στην διδασκαλία και μάθηση στην ιατρική, εκδ. Παρισιάνος, Αθήνα 2010
- Κοτζαμπασάκη Στ. Διδασκαλία και μάθηση στη νοσηλευτική και άλλες επιστήμες υγείας, εκδ. Βήτα, Αθήνα 2010
- Λιοναράκης, Α. (2005). Ανοικτή και εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικασίες μάθησης. Στο Ανοικτή και εξ' αποστάσεως εκπαίδευση- Παιδαγωγικές και τεχνολογικές εφαρμογές. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- Χαράτση-Γιωτάκη Ε. Συνταγές και διαιτολόγια για υγιεινή διατροφή: Ένας πλήρης οδηγός διατροφής για διαβητικούς βασισμένο στην ελληνική παραδοσιακή μεσογειακή κουζίνα. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2007.
- Regensteiner JC., Reusch JEB., Stewart K., Veves A. Diabetes and Exercise. Totowa, N.J.: Humana Press, 2009.
- Σιούσιουρα Δ. Ομαδική ψυχολογική παρέμβαση σε ασθενείς με Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 1, εκδ. Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις Αθήνα 2012

Τίτλος μαθήματος	Διαχείριση Επιπλοκών Διαβήτη	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Ενδοκρινολογία, Νοσηλευτική, Παθολογία, Διαιτολογία, Ψυχολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις-σενάρια	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης γνώσεων	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές α) να κατανοήσουν τους μηχανισμούς οι οποίοι συμβάλουν στην εμφάνιση των μικροαγγειακών και μακροαγγειακών επιπλοκών του Σακχαρώδη Διαβήτη β) να μπορούν να σχεδιάζουν να εφαρμόζουν και να αξιολογούν θεραπευτικό σχέδιο για την αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να είναι ικανοί ως μέλη της διεπιστημονικής διαβητολογικής ομάδας να αναγνωρίζουν έγκαιρα τις επιπλοκές του Σακχαρώδη Διαβήτη, να επιλέγουν την κατάλληλη θεραπευτική παρέμβαση και να οργανώνουν σχέδια φροντίδας και αποκατάστασης.</p>		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		

1. Ψυχολογική προσέγγιση ατόμων με διαβήτη
2. Πρόληψη και αντιμετώπιση υπογλυκαιμίας – υπογλυκαιμικού κόματος
3. Πρόληψη και αντιμετώπιση υπεργλυκαιμίας, κετοξέωσης, διαβητικού κόματος
4. Πρόληψη και αντιμετώπιση λιποδυστροφίας
5. Διαβητικό Πόδι
6. Σχέδια φροντίδας ασθενών με:
7. Διαβητική νευροπάθεια
8. Διαβητική αμφιβληστροειδοπάθεια
9. Διαβητική νεφροπάθεια
10. Λιπώδη διήθηση ήπατος
11. Δερματολογικές αλλοιώσεις
12. Αντιμετώπιση ατόμου με διαβήτη και :
 - Στεφανιαία νόσο
 - Καρδιακή ανεπάρκεια
 - Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο
 - Υπέρταση
 - Λοιμώξεις
 - Οιδήματα κάτω άκρων
 - Κακώσεις – τραύματα
 - Ψυχική νόσο
13. Προβλήματα συμμόρφωσης αντιδιαβητικής αγωγής στα παιδιά και εφήβους
14. Προβλήματα συμμόρφωσης αντιδιαβητικής αγωγής στους ηλικιωμένους και ΑΜΕΑ
15. Κατ'οίκον νοσηλεία ατόμου με διαβήτη

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- ✓ Vlachou E. Et al. Interventions for improving glycemic control in type 2 diabetic patients. Health Science Journal 2011, 5(1):60-65
- ✓ Sympa P, Vlachou E, Kazakos K, Govina O, Stamatiou G, Lavdaniti M. Depression and Self-efficacy in patients with type 2 diabetes in Northern Greece. Endocr Metab Immune Disord Drug Targets. 2017, Nov 20
- ✓ Doenges Merilyn E., Moorhouse Mary Frances, Murr Alice C. Οδηγός ανάπτυξης σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, 2009, ISBN:9789603998228, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- ✓ Jean A. Proehl, Επείγουσες Νοσηλευτικές Διαδικασίες, 2012, ISBN: 978-960-7875-76-1, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Lemone, Burke, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, 2006, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Marianne Saunorus Baird, Janet Hicks Keen, Pamela L. Swearingen, Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ, 5^η εκδ. /2010, ISBN: 976-960-452-098-5, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ
- ✓ Μελιδώνης Α., Βογιατζόγλου Δ., Γκάτζιου Β., Διαμαντόπουλος Ε., Λούπα Χ. Το διαβητικό πόδι, εκδ. Παρισιάνος 2008
- ✓ Μυγδάλης ΗΝ. Διαβητική νευροπάθεια. Αθήνα: Ζήτα Ιατρικές Εκδόσεις, 2008

- ✓ Κατσιλάμπρος Ν, Διακουμοπούλου Ε, Ιωαννίδης Ι, Λιάττης Σ. Ο σακχαρώδης διαβήτης στην κλινική πράξη: Ο διαβήτης από το Α ως το Ω με ερωτήσεις και απαντήσεις, εκδ. Λίτσας, Αθήνα 2005
- ✓ Πάνος Γ., Φιλάνδρα Φ. Σακχαρώδης διαβήτης & διαβητικά κόματα: Κλινικό εγχειρίδιο επείγουσας διαφοροδιάγνωσης και θεραπευτικής αντιμετώπισης. Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης, Αθήνα 2003.
- ✓ Osborn K.S., Wraa C.E., Watson A., Παθολογική Χειρουργική Νοσηλευτική, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2011
- ✓ Lemone, Burke, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2011 Dewit Susan C., Παθολογική χειρουργική νοσηλευτική, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2009
- ✓ Ignatavicius D., Workman L, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική, Εκδ. ΒΗΤΑ, Αθήνα 2008
- ✓ Ewles L., Προάγοντας την Υγεία, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2011
- ✓ Jean A. Proehl, Επείγουσες Νοσηλευτικές Διαδικασίες, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα, 2012
- ✓ Marianne Saunorus Baird, Janet Hicks Keen, Pamela L. Swearingen, Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ, Εκδ. ΒΗΤΑ, Αθήνα 2010
- ✓ Pender, Murdaugh, Parsons, Προαγωγή Υγείας και Νοσηλευτική Πράξη, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα, 2012
- ✓ Stanhope Marsia, Lancaster Jeanette, Κοινωνική νοσηλευτική, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2009
- ✓ Nies, Mc Ewen, Κοινωνική Νοσηλευτική - Νοσηλευτική Δημόσιας Υγείας, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2012

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ- ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 3:

ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Τίτλος μαθήματος	Ανατομική Βάση της Νευρολογικής Νόσου και Κυτταρική-Μοριακή Νευροεπιστήμη	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	4	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νευροανατομία, Νευροβιολογία, Νευρολογία, Νευροχειρουργική, Νευροφυσιολογία, Νευροπαθοφυσιολογία, Βιολογία, Νοσολογία, Παθοφυσιολογία.	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>Διδασκαλία δια ζώσης</i>	-	10
<i>Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή</i>	-	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Εξειδίκευσης</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Γραπτή εξέταση</i>	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	<i>Ελληνικά</i>	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	<i>Ναι στα Αγγλικά</i>	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στο Γενικό Μέρος της Νευρολογίας και συγκεκριμένα είναι η κατανόηση της δομής και λειτουργίας του ΚΝΣ (Νευροβιολογία, και Νευροανατομία, Νευροφυσιολογία και Νευροπαθοφυσιολογία) προκειμένου οι ίδιοι σε επόμενο εξάμηνο να κατανοήσουν τα αίτια των νευρολογικών νοσημάτων, την κλινική εικόνα, την πορεία και την πρόγνωση τους.</p>		

Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν από το μάθημα πολύ καλή γνώση του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος ώστε α) να κατανοήσουν και να διακρίνουν τα σημαντικότερα στοιχεία κάθε νευρολογικού νοσήματος και β) να αξιοποιούν τις γνώσεις που παίρνουν από το μάθημα ώστε να διακρίνουν τα σημαντικότερα νευρολογικά ευρήματα και να μπορούν να εκτιμήσουν τον νευρολογικό ασθενή.

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

1. Εισαγωγή στο Νευρικό Σύστημα, Οργάνωση του Νευρικού Συστήματος Διάπλαση και Ανάπτυξη του ΝΑ, Κρανίο, Σπονδυλική στήλη, Μήνιγγες, Εγκεφαλονωτιαίο υγρό, Εγκέφαλος, Νωτιαίος μυελός. Αγγεία
2. Ανατομία Του Εγκεφάλου & Νωτιαίου Μυελού, Αιμάτωση Εγκεφάλου και ΝΜ, Αιματο-εγκεφαλικός Φραγμός, ΕΝΥ, Εγκεφαλικά (Κρανιακά) Νεύρα, Νευρικές Οδοί
3. ΝΣ: Νευρώνας, Νευρογλοία, Βοηθητικά κύτταρα. Ταξινόμηση & οργάνωση νευρώνων. Οργάνωση Φλοιού εγκεφάλου & ΝΜ.
4. Δυναμικό ενέργειας, Συνάψεις, Νευρομεταβιβαστές, Συνάψεις και συναπτική διαβίβαση στο ΝΑ, Νευροδιαβίβαση, Νευροδιαβιβαστές και οι Υποδοχείς Νευροδιαβιβαστών
5. Λειτουργικές περιοχές του φλοιού του εγκεφάλου. Κινητικός και αισθητικός φλοιός. Νευρικές Οδοί και Νευρωνικά Κυκλώματα-
6. Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα, Λειτουργικά Συστήματα: Κρανιακά νεύρα-Υποθάλαμος-Υπόφυση. Επίφυση. Δομή ανωτέρων εγκεφαλικών λειτουργιών.
7. Επίφυση - Νευροενδοκρινικό σύστημα, Υπόφυση, Νευροφυσιολογία της πρόσληψης τροφής, Νευροφυσιολογικές διαταραχές, Νευρικό σύστημα - Ειδικές αισθήσεις - Ύπνος
8. Υποθάλαμος - Νευροενδοκρινικό σύστημα, Μάθηση και Μνήμη: Βασικοί Μηχανισμοί Νευρωνική Πλαστικότητα , Νευρογένεση
9. Τρέχοντα Θέματα & Μελλοντικές κατευθύνσεις στην Νευροβιολογία
10. Πόνος, Διμορφισμός του εγκεφάλου, Νευρομεταβιβαστές και ορμόνες. Ανώτερες πνευματικές λειτουργίες: ψυχολογική και κοινωνική συμπεριφορά. Κυτταρική παθοφυσιολογία ΝΑ, Εκφυλιστικές νόσοι ΝΑ, Επιληψία, ηλεκτρο-εγκεφαλογράφημα, ναρκοληψίες, κεφαλαλγίες / ημικρανία-προσωπαλγίες. Περιφερικές νευροπάθειες. Διαταραχές των σκελετικών μυών-Μυοπάθειες.
11. Παθοφυσιολογία νευρολογικών νοσημάτων: Συνήθη συμπτώματα νευρολογικών βλαβών. Κλινικές εκδηλώσεις του ΚΝΣ, Αισθητικότητα, Κινητικότητα, Γενική Συμπτωματολογία εγκεφαλικών συζυγιών, Διαταραχές των συμβολικών λειτουργιών, Αξιολόγηση συνειδησιακών διαταραχών
12. Παθοφυσιολογία των βλαβών των κρανιακών νευρών. Παθοφυσιολογία του νωτιαίου μυελού και των νωτιαίων ριζών. Παθοφυσιολογία ενδοκράνιας πίεσεως. Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις. Κακώσεις ΣΣ και ΝΜ, Παθήσεις εγκεφαλονωτιαίου υγρού. Χωροκατακτητικές βλάβες ΚΝΣ.
13. Παθοφυσιολογία σε Περιφερικές νευροπάθειες , Αγγειακές βλάβες ΝΣ, Λοιμώξεις ΝΣ, Απομυελινωτικές νόσους ΝΣ, Νόσους βασικών γαγγλίων, Μεταβολικές νόσους ΝΣ

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- ✓ Barker Roger A., Barasi Stephen, Νευροεπιστήμες με μια ματιά, 2006, ISBN: 978-960-394-395-2, Εκδότης: ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
- ✓ FitzGerald Turlough M. J., Gruener Gregory, Mtui Estomih, Κλινική νευροανατομία και νευροεπιστήμες, Έκδοση: 1η εκδ./2009, ISBN: 9603998426, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- ✓ KANDEL E.R., SCHWARTZ J.H., JESSELL T.M., ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ, , Εκδ. 1η/2009, ISBN: 978-960-524-075-2, ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ
- ✓ PURVES D., AUGUSTINE G.J., FITZPATRICK D., HALL W.C., LAMANTIA A.-S., MCNAMARA J.O., WILLIAMS S.M., Νευροεπιστήμη, Εκδ.3η/2010, ISBN: 978-960-394-596-3, ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
- ✓ Waxman St., Κλινική Νευροανατομία, Έκδ.: 1η έκδ./2013, ISBN: 9789604892006, BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,

Τίτλος μαθήματος	Νευρολογικά Νοσήματα - Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Προσέγγιση - (Μέρος Α')	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νευρολογία, Νευροχειρουργική, Νοσηλευτική, Φυσικοθεραπεία, Αποκατάσταση	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>Διδασκαλία δια ζώσης</i>	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις-σενάρια	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξης γνώσεων</i>	

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης</i>
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές α) να κατανοήσουν νευρολογικές παθήσεις ως προς τα αίτια, την κλινική εικόνα, την πορεία και την πρόγνωση τους, β) να μπορούν να πραγματοποιήσουν πλήρη νευρολογική εκτίμηση και γ) να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες ώστε να σχεδιάζουν, να παρέχουν και να αξιολογούν τη φροντίδα ασθενών με νευρολογικά νοσήματα, συμμετέχοντας ενεργά στην θεραπευτική ομάδα υγείας και στην φροντίδα νευρολογικών ασθενών στο νοσοκομείο και στην κοινότητα.</p>	
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αξιοποιούν τις γνώσεις που παίρνουν από το μάθημα ώστε να διακρίνουν τα σημαντικότερα στοιχεία κάθε νευρολογικού νοσήματος, σε διαγνωστικό, θεραπευτικό και προγνωστικό επίπεδο και να αξιοποιούν τις πληροφορίες που παίρνουν από τον ασθενή και το συγγενικό του περιβάλλον, ώστε να οργανώνουν σχέδιο διεπιστημονικής και νοσηλευτικής φροντίδας, να εφαρμόζουν παρεμβάσεις για την υλοποίηση του σχεδίου φροντίδας, να αξιολογούν τα αποτελέσματα της φροντίδας και να συμβάλλουν κατάλληλα στην παρεχόμενη φροντίδα υγείας ως μέλη της θεραπευτικής ομάδας και ως επαγγελματίες υγείας.</p>	
<p>Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Νευρολογικά Νοσήματα: Επιδημιολογική Προσέγγιση, Πρόληψη Προαγωγή και αγωγή υγείας νευρολογικών και αγγειακών παθήσεων, 2. Νευρολογικά Νοσήματα: Κλινική και εργαστηριακή αξιολόγηση νευρολογικών ασθενών (Διαγνωστική-σημειολογία-εργαστηριακές εξετάσεις-εργαλεία αξιολόγησης νευρολογικών ασθενών, Νευρολογική Εκτίμηση Ασθενούς, Διαγνωστικές Δοκιμασίες, Διαγνωστική Νοσηλευτική Σημειολογία Νευρικού Συστήματος) 3. Νευροχειρουργικός ασθενής-Συνοπτική περιγραφή, Κλινική και εργαστηριακή αξιολόγηση 4. Επείγοντα νευρολογικά νοσήματα-Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα 5. Ενδοκράνιες διαταραχές και παθήσεις: Λοιμώξεις του ΚΝΣ (εγκεφαλίτιδα, μηνιγγίτιδα) -Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα 6. Κώμα-Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα 7. Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις και κακώσεις Σπονδυλικής Στήλης: Προνοσοκομειακή Διεπιστημονική φροντίδα στον τόπο του ατυχήματος και νοσοκομειακή φροντίδα στο ΤΕΠ 8. Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις και κακώσεις Σπονδυλικής Στήλης: Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα στη ΜΕΘ 9. Λοιμώξεις ΚΝΣ-Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα 	

10. Επιληψία, Κεφαλαλγίες, Ημικρανίες, Σύγχυση - Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα
11. Όγκοι Εγκεφάλου, Όγκοι Σπονδυλικής Στήλης: Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα
12. Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο - Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα
13. Ανώτερες νοητικές λειτουργίες, Άνοιες- Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- ✓ Doenges Merilynn E., Moorhouse Mary Frances, Murr Alice C. Οδηγός ανάπτυξης σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, 2009, ISBN: 9789603998228, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- ✓ HAUSER S. L. Harrison's Νευρολογία στην κλινική ιατρική, Εκδ. 2^η/2011, ISBN: 978-960-394-840-7, ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
- ✓ Jean A. Proehl, Επείγουσες Νοσηλευτικές Διαδικασίες, 2012, ISBN: 978-960-7875-76-1, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Lemone, Burke, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, 2006, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Marianne Saunorus Baird, Janet Hicks Keen, Pamela L. Swearingen, Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ, 5^η έκδ. /2010, ISBN: 976-960-452-098-5, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ
- ✓ Ευδοκιμίδης Ι., Πόταγας Κ., Καλφάκης Ν., Νευρολογία Βασιλόπουλου, Έκδ. 1^η/2015, ISBN: 9789963258673, BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- ✓ ΣΑΚΑΣ Δ. Εισαγωγή στη νευροχειρουργική, Έκδ. 1^η/2003, ISBN: 978-960-394-188-0, ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
- ✓ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Φ.Δ., Νευροχειρουργική, 2009, ISBN: 978-960-394-592-5, Εκδότης: ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τίτλος μαθήματος	Νευρολογικά Νοσήματα - Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Προσέγγιση - (Μέρος Β')	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νευρολογία, Νευροχειρουργική, Νοσηλευτική, Φυσικοθεραπεία, Αποκατάσταση	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις-σενάρια	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης γνώσεων	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές α) να κατανοήσουν νευρολογικές παθήσεις ως προς τα αίτια, την κλινική εικόνα, την πορεία και την πρόγνωση τους, β) να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες ώστε να σχεδιάζουν, να παρέχουν και να αξιολογούν τη φροντίδα ασθενών με νευρολογικά νοσήματα, συμμετέχοντας ενεργά στην θεραπευτική ομάδα υγείας και στην φροντίδα νευρολογικών ασθενών στο νοσοκομείο και στην κοινότητα.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αξιοποιούν τις γνώσεις που παίρνουν από το μάθημα ώστε να διακρίνουν τα σημαντικότερα στοιχεία κάθε νευρολογικού νοσήματος, σε διαγνωστικό, θεραπευτικό και προγνωστικό επίπεδο και να αξιοποιούν τις πληροφορίες που</p>		

παίρνουν από τον ασθενή και το συγγενικό του περιβάλλον, ώστε να οργανώνουν σχέδιο διεπιστημονικής και νοσηλευτικής φροντίδας, και να εφαρμόζουν παρεμβάσεις για την υλοποίηση του σχεδίου φροντίδας στο νοσοκομείο και στην κοινότητα.

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

1. Παρκινσονικά σύνδρομα- Νόσος Πάρκινσον. Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα
2. Απομυελινωτικά νοσήματα, Πολλαπλή Σκλήρυνση - Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα
3. Διαταραχές νευρομυϊκής σύναψης- Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα
4. Μυοπάθειες- Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα
5. Νευροπάθειες- Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα
6. Νόσος κινητικού νευρώνα- Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα
7. Διεπιστημονική και Νοσηλευτική Φροντίδα σε παιδιά με νευρολογικά νοσήματα. Ψυχοθεραπευτική και ψυχοπαιδαγωγική παρέμβαση σε παιδιά με χρόνια νευρολογικά προβλήματα
8. Ο νευρολογικός ασθενής στο χειρουργείο-Περιεγχειρητική φροντίδα νευρολογικών ασθενών
9. Φυσικοθεραπευτική προσέγγιση Ασθενών με αναπηρίες - Ο ρόλος του φυσικοθεραπευτή στις νευρολογικές παθήσεις, Προγράμματα αποκατάστασης -Ο ρόλος της άσκησης,
10. Εργοθεραπεία νευρολογικών ασθενών
11. Ολιστική θεραπευτική προσέγγιση για τα χρόνια πολυπαραγοντικά νευροεκφυλιστικά νοσήματα, Συμπληρωματικές θεραπείες και εφαρμογές σε νευρολογικά νοσήματα
12. Περιβάλλον Φροντίδας Νευρολογικών Ασθενών (Οργάνωση νευρολογικής και νευροχειρουργικής μονάδας, Οργάνωση-λειτουργία κέντρων αποκατάστασης αναπήρων, Οργάνωση δομών ΠΦΥ για νευρολογικούς ασθενείς).
13. Κοινωνική αποκατάσταση χρονίως πασχόντων νευρολογικών ασθενών (1): Κοινωνική επανένταξη- Εννοιολογική προσέγγιση, (2): Δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας & μετανοσοκομειακή φροντίδα υγείας, (3): Εκπαίδευση νευρολογικών ασθενών.

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- ✓ Doenges Merilynn E., Moorhouse Mary Frances, Murr Alice C. Οδηγός ανάπτυξης σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, 2009, ISBN:9789603998228, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- ✓ HAUSER S. L. Harrison's Νευρολογία στην κλινική ιατρική, Εκδ.2^η/2011, ISBN: 978-960-394-840-7, ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
- ✓ Jean A.Proehl, Επείγουσες Νοσηλευτικές Διαδικασίες, 2012, ISBN: 978-960-7875-76-1, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Lemone, Burke, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, 2006, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Marianne Saunorus Baird, Janet Hicks Keen, Pamela L. Swearingen, Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ, 5^η ‘εκδ. /2010, ISBN: 976-960-452-098-5, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ

- ✓ Ευδοκιμίδης Ι., Πόταγας Κ., Καλφάκης Ν., Νευρολογία Βασιλόπουλου, Έκδ.1η/2015, ISBN: 9789963258673, BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- ✓ ΣΑΚΑΣ Δ. Εισαγωγή στη νευροχειρουργική, Έκδ.1η/2003, ISBN: 978-960-394-188-0, ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
- ✓ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Φ.Δ., Νευροχειρουργική, 2009, ISBN: 978-960-394-592-5, Εκδότης: ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τίτλος μαθήματος	Εφαρμογές σε Μεθόδους Έρευνας (κοινό μάθημα για τις 3 ειδικεύσεις)	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Γ	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Βιοστατιστική, Επιδημιολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Εργαστηριακές ασκήσεις	3	10
Εργασία φοιτητή	2	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων στην έρευνα	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Εργαστηριακές ασκήσεις, Εργασία φοιτητή	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να εφαρμόσουν όσα διδάχθηκαν κατά την διάρκεια του μαθήματος 'Μέθοδοι Έρευνας και Στατιστικής στις Επιστήμες Υγείας'.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αξιοποιήσουν τις γνώσεις που έλαβαν από όλα τα μαθήματα παρελθόντων εξαμήνων και να ασκηθούν σε τεχνικές αναζήτησης δεδομένων και στην εφαρμογή στατιστικών πακέτων, καθώς και στο σχεδιασμό, οργάνωση και διεξαγωγή έρευνας σε ογκολογικές, νευρολογικές και διαταραχές που προκύπτουν από το σακχαρώδη διαβήτη.</p>		
<p>Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες</p> <p>Το μάθημα είναι εργαστηριακό και περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τεχνικές αναζήτησης δεδομένων 		

- Στατιστικό πακέτο SPSS

Κάθε φοιτητής στο πλαίσιο του μαθήματος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει επιπλέον τις εργασίες που θα ζητηθούν σύμφωνα με τις παρακάτω θεματικές ενότητες.

1. Σχεδιασμός ερευνητικού πρωτοκόλλου για ποσοτική έρευνα σε συγκεκριμένο θέμα
2. Σχεδιασμός ερευνητικού πρωτοκόλλου για ποιοτική έρευνα σε συγκεκριμένο θέμα
3. Σχεδιασμός ερευνητικού πρωτοκόλλου για μικτή ποσοτική και ποιοτική έρευνα σε συγκεκριμένο θέμα
4. Διαδικασίες έγκρισης ερευνητικού πρωτοκόλλου
5. Βήματα στάθμισης ερωτηματολογίου
6. Καταχώρηση δεδομένων στο spss
7. Σχεδιασμός-κατασκευή ερωτηματολογίου
8. Προετοιμασία Συνέντευξης
9. Παρεμβατική έρευνα-διαδικασίες
10. Επιδημιολογική έρευνα-διαδικασίες
11. Σχέδιο συγγραφής ερευνητικής εργασίας
12. Σχέδιο συγγραφής ανασκοπικής εργασίας
13. Τρόποι συγγραφής βιβλιογραφίας

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Chan YH. Biostatistics 101: Data presentation. Singapore Med J 2003, 44:280-285.
- Chan YH. Biostatistics 102: Quantitative data-Parametric and non parametric tests. Singapore Med J 2003, 44:391-396.
- Chan YH. Biostatistics 103: Qualitative data-Tests of independence. Singapore Med J 2003, 44:498-503.
- Chan YH. Biostatistics 104: Correlational analysis. Singapore Med J 2003, 44:614-619.
- Chan YH. Biostatistics 201: Linear regression analysis. Singapore Med J 2004, 45:55-61.
- Greasley P. Quantitative data analysis using SPSS. Open University Press, New York, 2008.
- Griffith A. SPSS for dummies. Wiley Publishing Inc, Indianapolis, 2007.
- Hosmer D, Lemeshow S. Applied logistic regression. 2nd ed. John Willey & Sons, New Jersey, 2000.
- IBM Corp. Released 2012. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 21.0. Armonk, NY: IBM Corp.
- Kim M, Mallory C. Statistics for Evidence-Based Practice in Nursing. Jones and Bartlett Learning, Illinois, 2014.
- Rose Marie Nieswiadomy, Νοσηλευτική Έρευνα - Βασικές Αρχές, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2012
- Γαλάνης Π, Σπάρος Λ. Κλινική και επιδημιολογική έρευνα. Εκδόσεις BHTA, Αθήνα, 2012.
- Γαλάνης Π. Αναζητώντας τις επιστημονικές ενδείξεις στο διαδίκτυο. Νοσηλευτική 2013, 52:13-24.
- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές αναζήτησης βιβλιογραφίας στο PubMed. Νοσηλευτική 2013, 52:25-34.

- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές συγγραφής και δημοσίευσης ερευνητικών άρθρων στις επιστήμες υγείας. Broken Hill Publishers LTD & Πασχαλίδης ΑΕ, Λευκωσία, 2015.
- Γαλάνης Π. Διαχείριση μεταβλητών και δεδομένων στις επιδημιολογικές μελέτες. Νοσηλευτική 2011, 50:132-146.
- Γαλάνης Π. Εγκυρότητα και αξιοπιστία των ερωτηματολογίων στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:97-110.
- Γαλάνης Π. Εφαρμογές της στατιστικής στα ερευνητικά άρθρα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:491-498.
- Γαλάνης Π. Η λανθασμένη εφαρμογή των τιμών p και του ελέγχου των υποθέσεων στη βιοϊατρική έρευνα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2010, 27:691-707.
- Γαλάνης Π. Κλινικές δοκιμές. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:489-507.
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία ανάλυσης δεδομένων στις επιστήμες υγείας. Εφαρμογές με το IBM SPSS Statistics. Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2015
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία δειγματοληψίας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:632-637.
- Γαλάνης Π. Μελέτες «ασθενών-μαρτύρων». Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:240-257.
- Γαλάνης Π. Μέτρα συχνότητας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2014, 31:735-747.
- Γαλάνης Π. Πολυμεταβλητή ανάλυση επιδημιολογικών δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:407-422.
- Γαλάνης Π. Στατιστικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:699-711.
- Γαλάνης Π. Χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ερωτηματολόγιο στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:744-755.
- Παναγιωτάκος Δ., Μεθοδολογία της έρευνας & της ανάλυσης δεδομένων για τις επιστήμες υγείας, Εκδ. Μ. ΤΣΑΚΟΥΡΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε. Αθήνα 2011
- Παπαγεωργίου Ε. Βιοστατιστική και Εφαρμογές, Αθήνα 2016

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 1:

ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Τίτλος μαθήματος	Κλινικές Εφαρμογές στην Ογκολογική και Ανακουφιστική Φροντίδα (Μέρος α')	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας (Κλινική άσκηση)	7	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Γ	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Κλινική πρακτική	6	10
Μελέτη Περίπτωσης σε συνεργασία με τον καθηγητή	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (κλινική ογκολογία)</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Εργαστηριακές ασκήσεις, Εργασία φοιτητή</i>	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να εφαρμόσουν όσα διδάχθηκαν κατά την διάρκεια του μαθήματος ειδίκευσης « Θεραπεία και Ογκολογική Νοσηλευτική Φροντίδα »		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν την απαιτούμενη κλινική εμπειρία σε χώρους φροντίδας ογκολογικών ασθενών, να αναπτύξουν δεξιότητες, να εμπλουτίσουν τις θεωρητικές τους γνώσεις και να αναπτύξουν τις κατάλληλες στάσεις και πεποιθήσεις.		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		

Το μάθημα είναι εργαστηριακό.

Κάθε φοιτητής στο πλαίσιο του μαθήματος είναι υποχρεωμένος να λάβει κλινική άσκηση σε χώρους νοσηλείας ογκολογικών ασθενών (ογκολογικές κλινικές, χειρουργικά, χημειοθεραπευτικά, ακτινοθεραπευτικά τμήματα, τμήματα βραχείας νοσηλείας, υπηρεσίες κατ'οίκον φροντίδας)

Στη διάρκεια της κλινικής άσκησης ο φοιτητής υποχρεούται να εκπονήσει μια μελέτη περίπτωσης.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

- Μελέτη περίπτωσης 50%
- Έντυπο βαθμολογίας μετά από συνεχή εκτίμηση της δραστηριότητας του φοιτητή σε υπηρεσίες υγείας (κλινικούς χώρους και κοινοτικές δομές), σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επικοινωνία, στάση προς το επάγγελμα, προσωπικότητα (50%).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Casciato D. (2011). Κλινική Ογκολογία. Εκδόσεις Λίτσα, Αθήνα
2. Chabner B, Lynch T, Longo D. (2011). Εγχειρίδιο Ογκολογίας. Επιμέλεια ελληνικής Έκδοσης Δ. Μαυρουδής. Εκδόσεις Παρισιάνου, Αθήνα.
3. Corner J. Bailey C. Νοσηλευτική Ογκολογία Το πλαίσιο της φροντίδας. Επιμέλεια: Ε. Πατηράκη. Εκδόσεις Πασχαλίδη, Αθήνα 2006.
4. Kearney N, Richardson A. (2011). Νοσηλεύοντας ασθενείς με καρκίνο: Αρχές και Πρακτική. Επιμέλεια: Α. Χαραλάμπους, Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα
5. Lemone P, Burke K. Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική. Κριτική σκέψη κατά την φροντίδα του ασθενή. Εκδόσεις Λαγός, Αθήνα 2004.
6. Miaskowski, C., & Miaskowski, C. (1997). Oncology nursing: An essential guide for patient care (No. Sirsi) i9780721660417).
7. Newton, S., Hickey, M., & Jackowski, J. (2008). Mosby's Oncology Nursing Advisor E-Book. Elsevier Health Sciences.
8. Φουντζήλας Γ, Μπαρμπούνης Β. (2006). Βασικές Αρχές Θεραπείας του καρκίνου. 2^η έκδοση, Universtity Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 2:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΗΤΗ

Τίτλος μαθήματος	Κλινικές Εφαρμογές στο Σακχαρώδη Διαβήτη (Μέρος Α')
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	7

(Κλινική άσκηση)		
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Γ	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Κλινική πρακτική	6	10
Μελέτη Περίπτωσης σε συνεργασία με τον καθηγητή	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (Διαβητολογία)</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Εργαστηριακές ασκήσεις, Εργασία φοιτητή</i>	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν κλινική εμπειρία στα άτομα με Σακχαρώδη Διαβήτη συμμετέχοντας ενεργά στη διεπιστημονική θεραπευτική διαβητολογική ομάδα.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αξιοποιήσουν τις γνώσεις που έλαβαν στο πλαίσιο των μαθημάτων της Ειδίκευσης «Σακχαρώδης Διαβήτης», να εξοικειωθούν με τη χρήση τεχνολογίας και να συμμετέχουν ενεργά τόσο στη φροντίδα όσο και στην εκπαίδευση αυτό-διαχείρισης και αυτό-φροντίδας των ατόμων με διαβήτη.</p>		
<p>Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες</p> <p>Το μάθημα είναι εργαστηριακό.</p> <p>Κάθε φοιτητής στο πλαίσιο του μαθήματος είναι υποχρεωμένος να λάβει κλινική άσκηση σε χώρους νοσηλείας διαβητικών ασθενών (ενδοκρινολογικές και παθολογικές κλινικές, σε διαβητολογικά κέντρα και διαβητολογικά ιατρεία, υπηρεσίες κατ'οίκον φροντίδας).</p>		

Στη διάρκεια της κλινικής άσκησης ο φοιτητής υποχρεούται να εκπονήσει μια μελέτη περίπτωσης.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

- Μελέτη περίπτωσης 50%
- Έντυπο βαθμολογίας μετά από συνεχή εκτίμηση της δραστηριότητας του φοιτητή σε υπηρεσίες υγείας (κλινικούς χώρους και κοινοτικές δομές), σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επικοινωνία, στάση προς το επάγγελμα, προσωπικότητα (50%).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ Lemone, Burke. Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2015
- ✓ Osborn K.S., Wraa C.E., Watson A. Παθολογική Χειρουργική Νοσηλευτική, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2011
- ✓ American Diabetes Association. Complete Nurse's Guide to Diabetes Care, 2nd ed, 2009
- ✓ Rita Girouard Mertig. The Nurse's Guide to Teaching Diabetes Self-Management. Springer Publishing Company, New York, 2007
- ✓ Watkins P., Amiel S., Howel S., Turner E. Diabetes Management. 6th Ed Blackwell Publishing, USA, 2004
- ✓ Kubacka Beata. Achieving glycemic control in hospitalized patients. Lippincott Williams & Wilkins, USA, 2014
- ✓ Leslie D., Lansang C., Coppack S., Kennedy L. Diabetes. Taylor & Francis Group, Boca Raton, FL, 2013
- ✓ Vora J., Evans M. Managing diabetes. Springer Healthcare, London, 2012

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 3:

ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Τίτλος μαθήματος	Κλινικές Εφαρμογές στην Ειδικευση (Μέρος Α')	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας (Κλινική άσκηση)	7	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Γ	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική, Επιστήμες Υγείας	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Κλινική πρακτική	6	10
Μελέτη Περίπτωσης σε συνεργασία με τον καθηγητή	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Εργαστηριακές ασκήσεις, Εργασία φοιτητή</i>	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να εφαρμόσουν όσα διδάχθηκαν κατά την διάρκεια των μαθημάτων ειδικότητας 'Διαχείριση Νευρολογικών Ασθενών- Ι' και 'Διαχείριση Νευρολογικών Ασθενών- ΙΙ'.		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν την απαιτούμενη κλινική εμπειρία σε χώρους φροντίδας νευρολογικών ασθενών.		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		

Το μάθημα είναι εργαστηριακό.

Κάθε φοιτητής στο πλαίσιο του μαθήματος είναι υποχρεωμένος να λάβει κλινική άσκηση σε χώρους νοσηλείας νευρολογικών ασθενών (νευρολογικές ή νευροχειρουργικές κλινικές, ή ειδικά νευρολογικά ιατρεία, ή ΜΕΘ όπου νοσηλεύονται νευρολογικοί και νευροχειρουργικοί ασθενείς ή κέντρα αποκατάστασης)

Στη διάρκεια της κλινικής άσκησης ο φοιτητής υποχρεούται να εκπονήσει μια μελέτη περίπτωσης

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

- Μελέτη περίπτωσης 50%
- Έντυπο βαθμολογίας μετά από συνεχή εκτίμηση της δραστηριότητας του φοιτητή σε υπηρεσίες υγείας (κλινικούς χώρους και κοινοτικές δομές), σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επικοινωνία, στάση προς το επάγγελμα, προσωπικότητα (50%).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ Jean A.Proehl, Επείγουσες Νοσηλευτικές Διαδικασίες, 2012, ISBN: 978-960-7875-76-1, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Lemone,Burke, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, 2006, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Marianne Saunorus Baird, Janet Hicks Keen, Pamela L. Swearingen, Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ, 5^η ‘εκδ. /2010, ISBN: 976-960-452-098-5, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ
- ✓ Ευδοκιμίδης Ι., Πόταγας Κ., Καλφάκης Ν., Νευρολογία Βασιλόπουλου, Έκδ.1η/2015, ISBN: 9789963258673, BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
ΣΑΚΑΣ Δ. Εισαγωγή στη νευροχειρουργική, Έκδ.1η/2003, ISBN: 978-960-394-188-0, ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τίτλος μαθήματος	Διπλωματική Εργασία (Μέρος α')	
	(κοινό για τις 3 ειδικεύσεις)	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	-	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Γ'	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Συνεργασία με τον καθηγητή	2	10
<p>Σκοπός της διπλωματικής εργασίας (α μέρος) είναι η κατανόηση των διαδικασιών που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας και αφορούν την επιλογή, το σχεδιασμό και την οργάνωση ερευνητικής μελέτης μέχρι του σημείου της οριστικής κατάθεσης στη γραμματεία του ερευνητικού πρωτοκόλλου.</p>		
<p>Στόχος της διπλωματικής εργασίας είναι οι φοιτητές να προσφέρει στον φοιτητή την ευκαιρία να αποδείξει ότι έχει την ικανότητα να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις που απέκτησε στο ΠΜΣ και να διερευνήσει σε βάθος ένα θέμα του ενδιαφέροντός του (ο διαχωρισμός της εργασίας σε α και β μέρος μπορεί να κινητοποιήσει τους φοιτητές να ολοκληρώσουν της σπουδές τους εντός 4 εξαμήνων).</p>		
<p>ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Το κατατεθέν στη Γραμματεία του ΠΜΣ ερευνητικό πρωτόκολλο: βαθμολογία 100%.</p>		
<p>ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Griffith A. SPSS for dummies. Wiley Publishing Inc, Indianapolis, 2007. ▪ Hosmer D, Lemeshow S. Applied logistic regression. 2nd ed. John Willey & Sons, New Jersey, 2000. ▪ IBM Corp. Released 2012. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 21.0. Armonk, NY: IBM Corp. ▪ Kim M, Mallory C. Statistics for Evidence-Based Practice in Nursing. Jones and Bartlett Learning, Illinois, 2014. ▪ Rose Marie Nieswiadomy, Νοσηλευτική Έρευνα - Βασικές Αρχές, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2012 ▪ Γαλάνης Π. Αναζητώντας τις επιστημονικές ενδείξεις στο διαδίκτυο. Νοσηλευτική 2013, 52:13-24. 		

- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές αναζήτησης βιβλιογραφίας στο PubMed. Νοσηλευτική 2013, 52:25-34.
- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές συγγραφής και δημοσίευσης ερευνητικών άρθρων στις επιστήμες υγείας. Broken Hill Publishers LTD & Πασχαλίδης ΑΕ, Λευκωσία, 2015.
- Γαλάνης Π. Εγκυρότητα και αξιοπιστία των ερωτηματολογίων στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:97-110.
- Γαλάνης Π. Εφαρμογές της στατιστικής στα ερευνητικά άρθρα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:491-498.
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία ανάλυσης δεδομένων στις επιστήμες υγείας. Εφαρμογές με το IBM SPSS Statistics. Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2015
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία δειγματοληψίας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:632-637.
- Γαλάνης Π. Μελέτες «ασθενών-μαρτύρων». Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:240-257.
- Γαλάνης Π. Στατιστικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:699-711.
- Γαλάνης Π. Χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ερωτηματολόγιο στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:744-755.
- Παναγιωτάκος Δ., Μεθοδολογία της έρευνας & της ανάλυσης δεδομένων για τις επιστήμες υγείας, Εκδ. Μ. ΤΣΑΚΟΥΡΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε. Αθήνα 2011
- Παπαγεωργίου Ε. Βιοστατιστική και Εφαρμογές, Αθήνα 2016

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ-ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 1:

ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Τίτλος μαθήματος	Κλινικές Εφαρμογές στην Ογκολογική και Ανακουφιστική Φροντίδα (Μέρος β')	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	7	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Δ'	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Κλινική πρακτική	6	10
Μελέτη Περίπτωσης σε συνεργασία με τον καθηγητή	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (κλινική ογκολογία)</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Εργαστηριακές ασκήσεις, μελέτη περίπτωσης</i>	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να εφαρμόσουν όσα διδάχθηκαν κατά την διάρκεια των μαθημάτων ειδίκευσης «Θεραπεία και Ογκολογική Νοσηλευτική Φροντίδα»</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν την απαιτούμενη κλινική εμπειρία σε χώρους φροντίδας ογκολογικών ασθενών και σε δομές ανακουφιστικής φροντίδας, να αναπτύξουν δεξιότητες, να εμπλουτίσουν τις θεωρητικές τους γνώσεις, να αναπτύξουν τις κατάλληλες στάσεις και πεποιθήσεις και τέλος να αναπτύξουν τη φιλοσοφία της ανακουφιστικής φροντίδας ογκολογικού ασθενή.</p>		

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

Το μάθημα είναι εργαστηριακό.

Κάθε φοιτητής στο πλαίσιο του μαθήματος είναι υποχρεωμένος να λάβει κλινική άσκηση σε χώρους νοσηλείας ογκολογικών ασθενών (ογκολογικές κλινικές, χειρουργικά, χημειοθεραπευτικά, ακτινοθεραπευτικά τμήματα, τμήματα βραχείας νοσηλείας, Μονάδες Ανακουφιστικής Φροντίδας, υπηρεσίες κατ'οίκον φροντίδας)

Στη διάρκεια της κλινικής άσκησης ο φοιτητής υποχρεούται να εκπονήσει μια μελέτη περίπτωσης.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

- Μελέτη περίπτωσης 50%
- Έντυπο βαθμολογίας μετά από συνεχή εκτίμηση της δραστηριότητας του φοιτητή σε υπηρεσίες υγείας (κλινικούς χώρους και κοινοτικές δομές), σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επικοινωνία, στάση προς το επάγγελμα, προσωπικότητα (50%).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Bornen, T. (2011). Palliative Care Nursing. Current problems in cancer, 35(6), 351-356.
2. Casciato D. (2011). Κλινική Ογκολογία. Εκδόσεις Λίτσα, Αθήνα
3. Chabner B, Lynch T, Longo D. (2011). Εγχειρίδιο Ογκολογίας. Επιμέλεια ελληνικής Έκδοσης Δ. Μαυρουδής. Εκδόσεις Παρισιάνου, Αθήνα.
4. Corner J. Bailey C. Νοσηλευτική Ογκολογία Το πλαίσιο της φροντίδας. Επιμέλεια: Ε. Πατηράκη. Εκδόσεις Πασχαλίδη, Αθήνα 2006.
5. Ferrell, B. R., & Coyle, N. (2006). Palliative Nursing. Oxford University Press, 19, 315.
6. Kearney N, Richardson A. (2011). Νοσηλεύοντας ασθενείς με καρκίνο: Αρχές και Πρακτική. Επιμέλεια: Α. Χαραλάμπους, Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα
7. Kissane, D. W., & Bloch, S. (2002). Family focused grief therapy: A model of family-centered care during palliative care and bereavement. Open University Press.
8. Lemone P, Burke K. Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική. Κριτική σκέψη κατά την φροντίδα του ασθενή. Εκδόσεις Λαγός, Αθήνα 2004.
9. Miaskowski, C., & Miaskowski, C. (1997). Oncology nursing: An essential guide for patient care (No. Sirsi) i9780721660417).
10. Newton, S., Hickey, M., & Jackowski, J. (2008). Mosby's Oncology Nursing Advisor E-Book. Elsevier Health Sciences.
11. Perrin, K. O. (2011). *Palliative Care Nursing*. Jones & Bartlett Publishers.
12. Φουντζήλας Γ, Μπαρμπούνης Β. (2006). Βασικές Αρχές Θεραπείας του καρκίνου. 2^η έκδοση, University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 2:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΗΤΗ

Τίτλος μαθήματος	Κλινικές Εφαρμογές στο Σακχαρώδη Διαβήτη (Μέρος Β')	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας (Κλινική άσκηση)	7	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Δ	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Κλινική πρακτική	6	10
Μελέτη Περίπτωσης σε συνεργασία με τον καθηγητή	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (Διαβητολογία)</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Εργαστηριακές ασκήσεις, μελέτη περίπτωσης</i>	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν κλινική εμπειρία στα άτομα με Σακχαρώδη Διαβήτη συμμετέχοντας ενεργά στη διεπιστημονική θεραπευτική διαβητολογική ομάδα.</p>		
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αξιοποιήσουν τις γνώσεις που έλαβαν στο πλαίσιο των μαθημάτων της Ειδίκευσης «Σακχαρώδης Διαβήτης», να εξοικειωθούν με τη</p>		

χρήση τεχνολογίας και να συμμετέχουν ενεργά τόσο στη φροντίδα όσο και στην εκπαίδευση αυτό-διαχείρισης και αυτό-φροντίδας των ατόμων με διαβήτη.

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

Το μάθημα είναι εργαστηριακό.

Κάθε φοιτητής στο πλαίσιο του μαθήματος είναι υποχρεωμένος να λάβει κλινική άσκηση σε χώρους νοσηλείας διαβητικών ασθενών (ενδοκρινολογικές και παθολογικές κλινικές, σε διαβητολογικά κέντρα και διαβητολογικά ιατρεία, υπηρεσίες κατ'οίκον φροντίδας).

Στη διάρκεια της κλινικής άσκησης ο φοιτητής υποχρεούται να εκπονήσει μια μελέτη περίπτωσης.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

- Μελέτη περίπτωσης 50%
- Έντυπο βαθμολογίας μετά από συνεχή εκτίμηση της δραστηριότητας του φοιτητή σε υπηρεσίες υγείας (κλινικούς χώρους και κοινοτικές δομές), σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επικοινωνία, στάση προς το επάγγελμα, προσωπικότητα (50%).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ Lemone, Burke. Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2015
- ✓ Osborn K.S., Wraa C.E., Watson A. Παθολογική Χειρουργική Νοσηλευτική, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2011
- ✓ American Diabetes Association. Complete Nurse's Guide to Diabetes Care, 2nd ed, 2009
- ✓ Rita Girouard Mertig. The Nurse's Guide to Teaching Diabetes Self-Management. Springer Publishing Company, New York, 2007
- ✓ Watkins P., Amiel S., Howel S., Turner E. Diabetes Management. 6th Ed Blackwell Publishing, USA, 2004
- ✓ Kubacka Beata. Achieving glycemic control in hospitalized patients. Lippincott Williams & Wilkins, USA, 2014
- ✓ Leslie D., Lansang C., Coppack S., Kennedy L. Diabetes. Taylor & Francis Group, Boca Raton, FL, 2013
- ✓ Vora J., Evans M. Managing diabetes. Springer Healthcare, London, 2012

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 3:

ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Τίτλος μαθήματος	Κλινικές Εφαρμογές στην Ειδικευση (Μέρος Β')	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας (Κλινική άσκηση)	7	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Δ	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική, Επιστήμες Υγείας	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Κλινική πρακτική	6	10
Μελέτη Περίπτωσης σε συνεργασία με τον καθηγητή	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	<i>Εργαστηριακές ασκήσεις, μελέτη περίπτωσης</i>	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να εφαρμόσουν όσα διδάχθηκαν κατά την διάρκεια των μαθημάτων ειδικότητας 'Διαχείριση Νευρολογικών Ασθενών- Ι' και 'Διαχείριση Νευρολογικών Ασθενών- ΙΙ'.		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν την απαιτούμενη κλινική εμπειρία σε χώρους φροντίδας νευρολογικών ασθενών.		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		

Το μάθημα είναι εργαστηριακό.

Κάθε φοιτητής στο πλαίσιο του μαθήματος είναι υποχρεωμένος να λάβει κλινική άσκηση σε χώρους νοσηλείας νευρολογικών ασθενών (νευρολογικές ή νευροχειρουργικές κλινικές, ή ειδικά νευρολογικά ιατρεία, ή ΜΕΘ όπου νοσηλεύονται νευρολογικοί και νευροχειρουργικοί ασθενείς ή κέντρα αποκατάστασης)

Στη διάρκεια της κλινικής άσκησης ο φοιτητής υποχρεούται να εκπονήσει μια μελέτη περίπτωσης.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

- Μελέτη περίπτωσης 50%
- Έντυπο βαθμολογίας μετά από συνεχή εκτίμηση της δραστηριότητας του φοιτητή σε υπηρεσίες υγείας (κλινικούς χώρους και κοινοτικές δομές), σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επικοινωνία, στάση προς το επάγγελμα, προσωπικότητα (50%).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ Jean A.Proehl, Επείγουσες Νοσηλευτικές Διαδικασίες, 2012, ISBN: 978-960-7875-76-1, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Lemone,Burke, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, 2006, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Marianne Saunorus Baird, Janet Hicks Keen, Pamela L. Swearingen, Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ, 5^η ‘εκδ. /2010, ISBN: 976-960-452-098-5, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ
- ✓ Ευδοκιμίδης Ι., Πόταγας Κ., Καλφάκης Ν., Νευρολογία Βασιλόπουλου, Έκδ.1η/2015, ISBN: 9789963258673, BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
ΣΑΚΑΣ Δ. Εισαγωγή στη νευροχειρουργική, Έκδ.1η/2003, ISBN: 978-960-394-188-0, ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τίτλος μαθήματος	Διπλωματική Εργασία (Μέρος Β΄) (κοινό για 3 ειδικεύσεις)	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	-	
ECTS	20	
Εξάμηνο σπουδών	Δ΄	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Συνεργασία με τον καθηγητή	2	10
<p>Σκοπός της διπλωματικής εργασίας (β΄ μέρος) είναι η διεξαγωγή της έρευνας και η συλλογή του υλικού, η κωδικοποίηση των ευρημάτων, η στατιστική ανάλυση, η διεξαγωγή αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων, η συγγραφή της μελέτης και η παρουσίαση της διπλωματικής εργασίας.</p>		
<p>Στόχος της διπλωματικής εργασίας είναι οι φοιτητές να προσφέρει στον φοιτητή την ευκαιρία να αποδείξει ότι έχει την ικανότητα να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις που απέκτησε στο ΠΜΣ και να διερευνήσει σε βάθος ένα θέμα του ενδιαφέροντός του (ο διαχωρισμός της εργασίας σε α΄ και β΄ μέρος μπορεί να κινητοποιήσει τους φοιτητές να ολοκληρώσουν της σπουδές τους εντός 4 εξαμήνων).</p>		
<p>ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Συνεργασία με τον επιβλέποντα 20%, συγγραφή 50%, παρουσίαση 30%.</p>		
<p>ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Griffith A. SPSS for dummies. Wiley Publishing Inc, Indianapolis, 2007. ▪ Hosmer D, Lemeshow S. Applied logistic regression. 2nd ed. John Willey & Sons, New Jersey, 2000. ▪ IBM Corp. Released 2012. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 21.0. Armonk, NY: IBM Corp. ▪ Kim M, Mallory C. Statistics for Evidence-Based Practice in Nursing. Jones and Bartlett Learning, Illinois, 2014. ▪ Rose Marie Nieswiadomy, Νοσηλευτική Έρευνα - Βασικές Αρχές, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2012 ▪ Γαλάνης Π. Αναζητώντας τις επιστημονικές ενδείξεις στο διαδίκτυο. Νοσηλευτική 2013, 52:13-24. ▪ Γαλάνης Π. Βασικές αρχές αναζήτησης βιβλιογραφίας στο PubMed. Νοσηλευτική 2013, 52:25-34. 		

- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές συγγραφής και δημοσίευσης ερευνητικών άρθρων στις επιστήμες υγείας. Broken Hill Publishers LTD & Πασχαλίδης ΑΕ, Λευκωσία, 2015.
- Γαλάνης Π. Εγκυρότητα και αξιοπιστία των ερωτηματολογίων στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:97-110.
- Γαλάνης Π. Εφαρμογές της στατιστικής στα ερευνητικά άρθρα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:491-498.
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία ανάλυσης δεδομένων στις επιστήμες υγείας. Εφαρμογές με το IBM SPSS Statistics. Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2015
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία δειγματοληψίας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:632-637.
- Γαλάνης Π. Μελέτες «ασθενών-μαρτύρων». Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:240-257.
- Γαλάνης Π. Στατιστικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:699-711.
- Γαλάνης Π. Χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ερωτηματολόγιο στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:744-755.
- Παναγιωτάκος Δ., Μεθοδολογία της έρευνας & της ανάλυσης δεδομένων για τις επιστήμες υγείας, Εκδ. Μ. ΤΣΑΚΟΥΡΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε. Αθήνα 2011
- Παπαγεωργίου Ε. Βιοστατιστική και Εφαρμογές, Αθήνα 2016